

Παραγωγικές αναδιαρθρώσεις και εργασιακές σχέσεις

Διδάσκοντες: Βάλια Αρανίτου, Χριστίνα Καρακιουλάφη

Παράδοση: Χειμερινό Εξάμηνο Ακαδημαϊκού Έτους 2017-18

Περίληψη

Το μάθημα εξετάζει τις αλλαγές στα παραγωγικά πρότυπα από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα μέχρι και τις μέρες μας, καθώς και τις επιπτώσεις αυτών των αλλαγών στην οργάνωση της εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις.

Μέσα από την παρουσίαση του «μεγάλου μετασχηματισμού» της νεωτερικής κοινωνίας, το πέρασμα στην εποχή του κεφαλαίου, του βιομηχανικού καπιταλισμού και την οικονομία της αγοράς, θα αναδειχτούν οι αλλαγές στις κοινωνικές σχέσεις και ειδικότερα στον τομέα της εργασίας. Τέλος, θα επιχειρηθεί να συσχετιστεί η λεγόμενη περίοδος της παγκοσμιοποίησης με το φαινόμενο της ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων και την επέκταση της «flexicurity» σε όλα σχεδόν τα πεδία της κοινωνίας.

Στόχος του μαθήματος είναι να αναδειχθεί ο κατεξοχήν διεπιστημονικός χαρακτήρας των παραπάνω ζητημάτων μέσα από την παρουσίαση αναλύσεων και προσεγγίσεων προερχόμενων σχεδόν από το σύνολο των κοινωνικών επιστημών (κοινωνιολογία, πολιτική επιστήμη, πολιτική οικονομία).

Περιγραφή μαθήματος

1. Ιστορική εξέλιξη και ρόλος της εργασίας.
2. Καπιταλισμός: μια περιοδολόγηση
3. Πρώιμες θεωρήσεις για την εργασία
4. Πρώιμες θεωρήσεις για τις εργασιακές σχέσεις
5. Τευλορισμός και εφαρμογή των αρχών του επιστημονικού μάνατζμεντ στην εργασία
6. Φορντισμός και η εγκαινίαση της μαζικής παραγωγής
7. Οι επιπτώσεις των αλλαγών στο παραγωγικό πρότυπο και την οργάνωση της εργασίας (Τευλορισμός-Φορντισμός) για τους εργαζόμενους και τις εργασιακές σχέσεις & κριτικές που τους έχουν ασκηθεί.
 - Σχολή ανθρωπίνων σχέσεων (Elton Mayo)
 - Σχολή Εργασιακής διαδικασίας (Braverman, Burawoy)
8. Η κρίση του 1929 : οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές επιπτώσεις :
 - Οικονομικές επιπτώσεις
 - Κοινωνικές επιπτώσεις : η ανεργία στην καρδιά του κοινωνιολογικού ενδιαφέροντος (Lazarsfeld, Jahoda...)
 - Πολιτικές επιπτώσεις
9. Μαζική παραγωγή και μαζική κατανάλωση
10. Κοινωνικό κράτος / μια νέα διευθέτηση
11. Δεκαετία 1970 : Πετρελαϊκή κρίση και αλλαγές στο παραγωγικό πρότυπο -- Μεταφορντισμός, νέα τεχνολογία και εργασία
12. Ευέλικτη παραγωγή / μοντέλο Τρίτης Ιταλίας
13. Παγκοσμιοποίηση / σύγχρονη οικονομική κρίση και επιπτώσεις για την εργασία και τις εργασιακές σχέσεις

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Taylor, F.-W., (2007), *Αρχές Επιστημονικού Μάνατζμεντ*, Αθήνα: Παπαζήσης.
- Watson, T., (2005), *Κοινωνιολογία, Εργασία και Βιομηχανία*, Αθήνα: Αλεξάνδρεια

- Coriat, B., (1995), *Ο Εργάτης και το Χρονόμετρο: Τεϊλορισμός, φορντισμός και μαζική παραγωγή*, Αθήνα: Κομμούνα.
- Πετράκη, Γ., (2007), *Οι νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας*,_Αθήνα "Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός
- Braverman, H., (2005), *Εργασία και μονοπωλιακό κεφάλαιο*, Αθήνα: Εκδ. Λέσχης Κατασκόπων 21^{ου} αιώνα.
- Allen, Ξ. (2003), "Μεταβιομηχανισμός και Μεταφορντισμός" εις Stuart Hall, David Held, Anthony McGrew (επιμ.). *Η Νεωτερικότητα σήμερα*, (κεφάλαιο 4) , Αθήνα , Σαββάλας, σελ. 249-323
- Πετράκη, Γ., (2007), *Οι νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας*, Αθήνα "Gutenberg - Γιώργος & Κώστας Δαρδανός
- Κουζής, Γ., (2001), *Εργασιακές σχέσεις και ευρωπαϊκή ενοποίηση. Ευελιξία και απορύθμιση ή αναβάθμιση της εργασίας;*, Αθήνα : ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.
- Schumpeter (2006), *Καπιταλισμός Σοσιαλισμός και Δημοκρατία*, Αθήνα, Παπαζήσης.
- Σένετ, Ρ., (2011), *Ο ελαστικοποιημένος άνθρωπος. Οι συνέπειες του μετασχηματισμού της εργασίας στον νέο καπιταλισμό*, Αθήνα : Πεδίο.
- Σένετ, Ρ., (2008), *Η κουλτούρα του νέου καπιταλισμού*, Αθήνα: Σαββάλας.
- Σπυριδάκης, Μ., (επιμ.), *Ανεργία και εργασιακή επισφάλεια: Όψεις ενός εμμένοντος κινδύνου*, Αθήνα : Αλεξάνδρεια (υπό έκδοση).
- Watson, T. (2005), *Κοινωνιολογία, εργασία και βιομηχανία*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα.